

Nr 5 (385) Maj 2023 rok XXXIII

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 5,00 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Nowy obiekt rekreacyjno-turystyczny w Chyrowej

Dobiega końca budowa obiektu rekreacyjno-turystycznego w Chyrowej na działce nr 38. W ramach zadania wybudowana została ogólnodostępna i niekomercyjna altana rekreacyjna z grilowiskiem, wyposażona w zadaszone ławostoły, stojak rowerowy, stację naprawy rowerów, ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne, edukacyjne wraz z regulaminem użytkowania obiektu oraz z zagospodarowaniem terenu i monitoringiem.

Inwestycja powstała w ramach realizacji projektu pod nazwą: **Sieć obiektów rekreacyjno-turystycznych**, w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działań” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Inwestorem zadania jest Lokalna Grupa Działania „Kraina Nafty”, której członkiem jest Gmina Dukla. Gmina Dukla użyczyła inwestorowi działkę pod przygotowanie tego obiektu, który po okresie trwałości projektu, 5 lat od ostatecznego rozliczenia, stanie się własnością gminy Dukla. Takie same obiekty powstały jeszcze poza gminą Dukla w pięciu gminach należących do LGD „Kraina Nafty” tj. w: Jedliczu, Chorkówce, Miejsu Piastowym, Iwoniczu-Zdroju i Jaśliskach.

Prace jeszcze trwają, dlatego bardzo prosimy o niekorzystanie jeszcze z obiektu w Chyrowej. Poinformujemy o możliwości korzystania z obiektu jak zakończą się prace.

Krystyna Boczar-Różewicz

Ławostoły i przygotowana podłoga do wiaty

Kosze na śmieci i regulamin korzystania z obiektu

Atrakcje dla dzieci

Widok z dolnej półki

Fot. kbr

Złota myśl:

„Życie jest jak kawa z mlekiem - pomieszane.”
(Goldman Zeiss)

W majowym numerze:

Nowy obiekt rekreacyjno-turystyczny w Chyrowej.....	2
Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej	3
Słów kilka o wynikach spisu rolnego w gminie Dukla	4
Otwarcie nowej siedziby MOPS w Dukli	4
Ważny komunikat w sprawie nieuczciwych ofert kierowanych do Wnioskodawców programu „Czyste Powietrze”	5
Wspomnienie o Bogdanie Chłapie	6
TVP 3 Rzeszów w gminie Dukla.....	6
Moim wzorem od zawsze był Michael Jackson	8
Kiermasz wielkanocny już za nami.....	9
Wernisaż wystawy „Cztery pory roku”	9
Wspólne malowanie jaj.....	9
XXV Jubileuszowy Przegląd Piosenki Znanej i Lubianej.....	10
Plomień Pamięci na górze Cergowej	10
Kermesz w Olchowcu 21-22 maja 2023	10
MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI informuje.....	15
MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI informuje.....	16
Zapraszamy na szlaki turystyczne w Gminie Dukla	17
Wojciech Bożentka	19
W pasiece.....	20
Prawo przy porannej kawie	20
Łowiectwo i ekologia.....	21
W krainie rondla i patelni	22

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)
Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835
Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl
Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Syndak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Agnieszka Matusik, Barbara Pudło
Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś, Janusz Kubit, Barbara Pudło, Anna Chłopecka
Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl
Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiestacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.
Numer zamknięto dnia 25. 04. 2023 r.
Udostępniono do sprzedaży 28. 04. 2023 r. Nakład 300 egz.
OKŁADKA: Jasiołka przepływająca przez Jasień
Fot. Maria Walczak

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej

To polskie święto wprowadzone na mocy ustawy z 20 lutego 2004, obchodzone między świętami 1 maja (Świętem Pracy) i 3 maja (Świętem Narodowym 3 Maja). Tego samego dnia obchodzony jest Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

Oprócz Polski, święto własnej flagi obchodzi się również w licznych innych krajach, m.in. w Stanach Zjednoczonych, Meksyku, Argentynie, Finlandii, Turkmenistanie, na Litwie, Ukrainie i w Chinach.

Flaga Polski (Flaga Państwowa Rzeczypospolitej Polskiej) – jeden z symboli państwowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Według ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych jest nią prostokątny płat tkaniny o barwach Rzeczypospolitej Polskiej i proporcji 5:8, umieszczony na maszcie. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy, za flagę Polski uważany jest także wariant z godłem Polski, umieszczonym pośrodku białego pasa.

Barwy Rzeczypospolitej Polskiej stanowią składniki flagi państwowej Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa stanowi, że barwami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony, ułożone w dwóch poziomych, równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny koloru czerwonego.

Jeśli chodzi o heraldykę to:

Barwy flagi złożone z dwóch poziomych pasów: białego oraz czerwonego są odwzorowaniem kolorystyki godła państwowego, który stanowi orzeł biały na czerwonym polu. Zgodnie z zasadami heraldyki pas górny reprezentuje białego orła, a dolny czerwone pole tarczy herbowej. Kolory te według symboliki używanej w heraldyce mają następujące znaczenie:

- Koloru białego używa się w heraldyce jako reprezentację srebra. Oznacza on także wodę, a w zakresie wartości duchowych czystość i niepokalanie.
- Kolor czerwony jest symbolem ognia i krwi, a z cnót oznacza odwagę i waleczność.

Pamiętajmy, aby wywiesić flagę 2 maja.

Przygotowała: Krystyna Boczar-Różewicz

Słów kilka o wynikach spisu rolnego w gminie Dukla

Spis rolny przeprowadzony w Polsce 2020 roku obejmował wszystkie gospodarstwa rolne osób fizycznych i osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, które 1 czerwca 2020 r. prowadziły działalność rolniczą.

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego, w 2020 r. zmniejszyła się liczba gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym wzroście ich średniej powierzchni. W porównaniu z wynikami uzyskanymi w roku 2010, zmniejszeniu uległa powierzchnia użytków rolnych. Znacznie zmniejszyło się поголівie świń i bydła. Odnotowano wzrost powierzchni zbóż i rzepaku. Na terenie województwa podkarpackiego wg danych raportu było 113,9 tys. gospodarstw rolnych. W porównaniu z rokiem 2010 liczba gospodarstw spadła o 18,9 %, w kraju odnotowano spadek o 12,7 %. W województwie podkarpackim podobnie jak w kraju dominowały gospodarstwa indywidualne, które stanowiły 99,8% ogółu gospodarstw rolnych. Najwięcej było gospodarstw o powierzchni 1-2 ha jednak ich liczba zmniejszyła się o 30%. Największy wzrost liczby gospodarstw wystąpił w grupie obszarowej 30-50 ha o 85,7%.

W ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego wynoszącej 1784,6 tys. ha w posiadaniu gospodarstw rolnych znajdowało się 37,8% powierzchni województwa. Struktura gospodarstw rolnych województwa podkarpackiego nadal jest rozdrobniona. W gminie Dukla średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym wynosiła 5,06 ha podobnie jak w skali województwa podkarpackiego, gdzie średnia powierzchnia wynosiła 5,93 ha. W porównaniu z gminami ościennymi w Jaśliskich średnia powierzchnia stanowiła 6,41 ha, w gminie Chorkówka 2,98; w gminie Krempna 13,29 ha, w gminie

Nowy Żmigród 4,01 ha. Powierzchnia zasiewów stanowiła w województwie podkarpackim 308,3 tys. ha, co stanowiło 2,8 % powierzchni zasiewów w kraju. W odniesieniu do roku 2010 powierzchnia zasiewów ogółem była większa o 4,1 %. W skali województwa podkarpackiego obserwuje się duże zróżnicowanie terytorialne zasiewów, które w np. w gminie Czarna w powiecie bieszczadzkim wynosi 0,8% natomiast w północnym – wschodzie województwa w gminie Chłopice 94,7%. W gminie Dukla powierzchnia zasiewów stanowiła 13,3% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W porównaniu z wynikami spisu przeprowadzonego w 2010 roku odnotowano spadek поголівia większości gatunków zwierząt gospodarskich. Pоголівie bydła liczyło w województwie 79,9 tys. szt., co stanowiło 1,3% поголівia bydła w kraju. Na przestrzeni 10 lat liczebność stada zmniejszyła się o 33,9 tys. szt. Pоголівie świń w porównaniu z rokiem 2010 zmniejszyło się o 54,3%. Pоголівie

drobiu zmniejszyło się o 13,3% natomiast w skali całego kraju wzrosło o 29,6%.

Na 100 ha użytków rolnych w gminie Dukla obsada bydła wynosiła 28 szt. Natomiast obsada trzody chlewnej wynosiła 2 szt.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 r., w gospodarstwach rolnych województwa podkarpackiego było 91,3 tys. ciągników, tj. o 4,9% mniej niż w 2010 r. W przypadku gminy Dukla ponad 50% gospodarstw rolnych wyposażonych było w ciągniki. Najmniej gospodarstw z ciągnikami było w gminie Cisna (23,7%).

Zmniejszyła się liczba osób pracujących w gospodarstwach rolnych w ciągu roku przy produkcji rolniczej w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Natomiast zużycie nawozów mineralnych w województwie podkarpackim było jednym z najniższych w Polsce.

Barbara Pudło
Źródło danych GUS

Otwarcie nowej siedziby MOPS w Dukli

28 marca br. odbyło się otwarcie nowej siedziby **Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dukli**, która przez wiele lat była miejscem funkcjonowania oddziału Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. Budynek został zakupiony w 2022 roku przez Gminę Dukla, z przeznaczeniem dla jednostki organizacyjnej realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej. Wnętrze budynku zostało, przy nie wielkich nakładach, dostosowane do potrzeb ośrodka. Budynek jest także w wymiernym stopniu przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, dla których jest podjazd, natomiast szersze korytarze czynią przestrzeń bardziej dostępną. W budynku znajduje się również duże pomieszczenie na archiwum, co daje możliwość składowania tysięcy akt i usprawnienia przestrzeni biurowej. Komfortowe warunki i zastosowane rozwiązania pozwalają także na zapewnienie większej poufności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom, którzy korzystają z usług.

Ważny komunikat w sprawie nieuczciwych ofert kierowanych do Wnioskodawców programu „Czyste Powietrze”

W związku z informacjami o nieuczciwych wykonawcach, którzy proponują wykonanie prac dofinansowanych z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” informujemy, iż Beneficjent dokonuje wyboru wykonawcy/ów realizujących usługi, dostawy, roboty budowlane w ramach przedsięwzięcia na własne ryzyko.

Wykonawców i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) nie łączy żadna umowa lub zobowiązanie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów związanych z realizacją przedsięwzięcia, zawieranych przez Beneficjentów z wykonawcami.

Ważne jest, aby decyzje o zawarciu umowy były podejmowane przez Wnioskodawcę bez nacisków i bez pośpiechu, z możliwością przemyślenia i konsultacji wyboru w najbliższym środowisku społecznym: z sąsiadami, w gminie.

Zachęcamy do weryfikacji firmy jeszcze przed podpisaniem umowy.

Pierwszy krok aby zweryfikować uczciwość firmy to sprawdzenie w bezpłatnych publicznych, ogólnodostępnych źródłach czy firma jest zarejestrowana i jest aktywnym przedsiębiorcą. Można to zrobić w rejestrach dostępnych w sieci Internet:

- **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG)** – to spis dotyczący osób fizycznych, które prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą lub są współnikami spółki cywilnej,

Witając zaproszonych gości Małgorzata Bielec dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dukli podkreśliła, że wspólnie z pracownikami stara się być bliżej człowieka potrzebującego wsparcia, towarzyszyć mu, ale przede wszystkim stara się motywować do zmiany negatywnych postaw życiowych. Podziękowała Burmistrzowi Dukli, Radzie Miejskiej w Dukli za zakup i adaptację budynku, który dał szansę na stworzenie właściwych warunków pracy dla jednostki, która zmierza się z licznymi, wielokrotnie trudnymi sprawami, z którymi borykają się mieszkańcy. Nowe warunki pracy wpłynęły na lepszy komfort działalności zarówno po stronie petentów jak i pracowników.

Miejski Ośrodek Pomocy w Dukli realizuje wiele zadań z zakresu pomocy społecznej. Pracownicy są otwarci i zaangażowani w wykonywanie powierzonych im obowiązków. Angażują się w akcje służące pomocy poszkodowanym, potrzebującym pomocy. Jest to instytucja, w której praca nie sprowadza się wyłącznie do przyjmowania wniosków, ale przede wszystkim do niesienia pomocy osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie poradzić sobie sami.

Barbara Pudło, fot. str. 11

W związku ze zmianą siedziby, zmienił się adres i numery telefonów:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dukli
ul. Kościuszki 9
38-450 Dukla
Tel: 13 43 307 33; 13 43 308 49

- **Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS)** – tu sprawdzisz spółki prawa handlowego np. spółki z o.o., jawne, partnerskie, komandytowo-akcyjne, akcyjne

- **REGON** (był obowiązkowy do 30 kwietnia 2018 r.) – tu znajdziesz m.in. spółki cywilne.

- **Portalu podatkowym Ministerstwa Finansów - Wykaz podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT (tzw. biała lista podatników VAT)** – tu sprawdzisz czy wykonawca jest czynnym podatnikiem VAT oraz czy numer identyfikacji podatkowej NIP podany przez niego jest poprawny, uchylony, unieważniony lub czy istnieje, a także sprawdzisz numery rachunków bankowych będących rachunkami rozliczeniowymi przedsiębiorcy.

Wybór polecanych lub znanych wnioskodawcy wykonawców jest wyborem, który minimalizuje ryzyko próby oszustwa. Warto sprawdzić opinie nt. firmy publikowane w internecie.

Prosimy w szczególności uważać na wykonawców, którzy oferują wyłącznie usługę pod warunkiem przesłania dofinansowania z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” - bezpośrednio na rachunek bankowy wykonawcy. Zwróćcie Państwo uwagę również na nazwę firmy i jej adres – czy nie budzą Państwa wątpliwości.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie nie promują konkretnych firm instalacyjnych i wykonawczych.

Państwa nieufność powinno wzbudzić powoływanie się firmy wykonawczej na partnerstwo w Programie Priorytetowym „Czyste Powietrze”, co nie ma uzasadnienia w praktyce. Bezpośrednimi partnerami operacyjnymi w programie „Czyste Powietrze” w odniesieniu do NFOŚiGW są wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz GMINY (w programie „Czyste Powietrze” uczestniczy ponad 85% gmin w skali Polski), a także wybrane banki, wskazane na stronie internetowej: czyste-powietrze.gov.pl.

Przed wszystkim warto współpracować z firmami polecenymi i znanymi na lokalnym rynku.

Mamy nadzieję, że niniejszy komunikat pozwoli Państwu przejść przez proces składania wniosku, inwestycyjny i rozliczenia w sposób bezpieczny i satysfakcjonujący. Z korzyścią dla środowiska i Państwa komfortu, zdrowia i portfela!

Wspomnienie o Bogdanie Chłapie

1 kwietnia 2023 roku odszedł na zawsze Bogdan Chłap, był zasłużonym pracownikiem różnych instytucji publicznych, chociaż szlify w zawodzie geodety zdobywał pracując w Biurze Projektów Budownictwa Komunalnego w Krakowie na stanowisku pomocnika technicznego geodety. Po odbyciu dwuletniej służby wojskowej rozpoczął pracę w Urzędzie Miasta i Gminy Dukla, w którym pracował początkowo jako geodeta gminny, a później jako inspektor – geodeta. Od października 1985 roku był kierownikiem

Referatu Geodezji i Gospodarki Gruntami w Urzędzie Miasta i Gminy Dukla. Po zmianach ustrojowych nadal pracował w Urzędzie Miasta i Gminy Dukla na stanowisku inspektora do 31 maja 2000 roku. Kiedy geodezja została przeniesiona do Starostwa Powiatowego w Krośnie został zatrudniony w Wydziale Geodezji i Gospodarki Gruntami, gdzie pracował na różnych stanowiskach. Bogdan Chłap poza pracą zawodową miał wiele pasji, jedną z nich był windsurfing na Jeziorze Solińskim, gdzie uwielbiał

Śp. Bogdan Chłap

„Nie umiera nigdy ktoś
o którym pamiętamy,
- bo pamięć to nieśmiertelność”

**Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Ojca
naszej koleżanki Ani Chłopeckiej**

Bogdana Chłapa

**Wyrazy głębokiego żalu i współczucia
Rodzinie i Najbliższym
Składają**

Burmistrz Dukli, Rada Miejska w Dukli
oraz koleżanki i koledzy z Urzędu Miejskiego w Dukli

**Agnieszce Łajdanowicz
Wyrazy szczerego współczucia
z powodu śmierci Ojca**

Edwarda Węgrzyna

Składają
Burmistrz Dukli, Rada Miejska w Dukli
oraz koleżanki i koledzy z Urzędu Miejskiego w Dukli

TVP 3 Rzeszów w gminie Dukla

23 kwietnia 2023 roku gminę Dukla odwiedziła TVP3 Rzeszów, w ramach cyklu spotkań „Poznaj Podkarpackie” prezentujących walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe województwa podkarpackiego oraz wydarzenia i imprezy, które ten region promują. W niedzielę 23 kwietnia promowaliśmy Beskid Niski, w sercu którego po-

spędzać wolny czas z rodziną. Kochał las, sadził, pielęgnował drzewa i w swoim ukochanym lesie odszedł na zawsze lecz o wiele za wcześnie. Był kochającym Mężem, Ojcem i Dziadkiem. Przeżył 64 lata. Zawsze był życzliwy ludziom i takiego wszyscy pamiętać będziemy.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 4. kwietnia 2023 roku w kościele pw. św. Jana z Dukli, został pochowany na cmentarzu komunalnym w Dukli. W ostatniej drodze towarzyszyła mu rodzina, liczne grono znajomych i mieszkańców gminy i okolicy.

Krystyna Boczar-Różewicz

łożona jest Dukla. W ramach promocji odbyły się rozmowy z ciekawymi ludźmi, pokazywane były piękne pejzaże, zabytki i atrakcje dukielszczyzny. Duklę zaprezentował burmistrz Andrzej Bytnar i zaprosił turystów i odwiedzających na weekend majowy. Muzeum Historyczne – Pałac w Dukli promował dyrektor Mateusz Such. Anna Chłopecka zaprosiła do Transgranicznej Informacji Turystycznej i na szlaki turystyczne, Michał Szopa – dyrektor MO-SiR w Dukli zaprosił na szlaki rowerowe i do aktywnego wypoczynku, Bogdan Gocz – przewodniczący Towarzystwa Muzealnego opowiedział o Łemkach i zaprosił do muzeum w Zyndranowej, Janusz Wrzecionko członek Stowarzyszenia „Animare” opowiedział o tym jak został zdunem i o budowie pieców, Waldemar Półchłopek przewodnik beskidzki przypomniał największą górską bitwę II wojny światowej operację karpacko-dukielską i zaprosił do aktywnego wypoczynku na turystyczne szlaki, Barbara Marchewka prezes Stowa-

**Wszystkim Mamom
życzę dużo zdrowia, cierpliwości, dużo miłości
i zwykłego szczęścia na co dzień**

**Krystyna Boczar-Różewicz
w imieniu własnym i Redakcji Dukli.pl/DPS**

Wszystkim Mamom dedykuję wiersz
Ildefonsa Gałczyńskiego:

Spotkanie z Matką

*Ona mi pierwsza pokazała księżyc
i pierwszy śnieg na świerkach,
i pierwszy deszcz.*

*Bylem wtedy mały jak muszelka,
a czarna suknia matki szumiała jak Morze Czarne.*

Noc.

*Dopala się nafta w lampce.
Lamentuje nad uchem komar.
Może to ty, matko, na niebie
jesteś tymi gwiazdami kilkoma?*

*Albo na jeziorze żaglem białym?
Albo fala w brzegi pochyle?
Może twoje dłonie posypały
mój manuskrypt gwiazdzystym pyłem?*

► rzyśnienia „Animare” zaprosiła na warsztaty rękodzielnicze i opowiedziała o ikonice karpackiej.

Podczas audycji promowane było mleko i wyroby mleczne. Ciekawe przepisy podał Tomasz Królikowski, który gotował na żywo. Od strony teoretycznej wypowiedziała się ekspert technologii żywienia dr Dorota Kalicka z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Z gośćmi programu rozmawiali Ilona Małek i Marcin Pawlak z TVP3 Rzeszów, pogoda dopisała, słońce nie opuszczało pola namiotowego na Stasianie, gdzie odbywały się nagrania.

Zapraszam do obejrzenia filmików na stronie: <https://rzeszow.tvp.pl/69393274/dukla-cz-1>

**Krystyna Boczar-Różewicz
Fot. str. 12**

**Zapraszamy do obejrzenia programu
„Poznaj Podkarpackie” na antenie
ogólnopolskiej TVP1 w niedzielę 1 maja
2023 roku o godz. 12.55.**

*A możesz jest południową godziną,
mazur pszczoł w złotych sierpnia pokojach?
Wczoraj szpilkę znalazłem w trzcinach --
od włosów. Czy to nie twoja?*

**
Ciemne olchy stoją na moczarze,
rozsypuje się w mokradlach próchno
Ej, rozświstał się wiatr na fujarzy,
małe gwiazdki nad olchami zdmuchnął*

*Mała myszka przez ścieżkę przebiegła
Drogę Mleczna nietoperz wymierzył
I wiatr ucichł nagle. I zza węgla
z fajka srebrną w zębach wyszedł księżyc*

*Rozświeciły się świeceniem wielkim
chmury, dziuple, żołędzie i sęki --
jakby cały świat był srebrnym świerkiem,
srebrnym bąkiem grającym piosenki.*

**
Listki drzeń zaczynają,
ptaki w ton uderzają,
słońce wschodzi nad knieję,
słońce jak śnieg topnieje.*

*Listkom roznąć, opadać,
ptakom też wiecznie nie żyć,
słońcu wschodzić, zachodzić,
sercu gwiazdy i skrzypce.*

**
Jak pudelko świeczek choinkowych,
nagle, w rękę, gdzieś od dna kredensu,
myśli nagle tak wchodzi do głowy,
serce trąca, i sercem zatrząsą..*

*Świeczki takie kupowała mama,
One drzemią. W nich śpi piękny zamiar.*

*Tylko rozwiń je i tylko zapal,
a zobaczysz, co z tego wyniknie:
w świeczkach błysnie drogiej twarzy owal.
Matka palec wzniesie. Wiatr ucichnie.*

*Matkę w ręce ucałuj i włosy,
potem śniegu po uliczkach rozsyp,
żeby błyskał się i żeby chrząścił*

*Potem wszystkie światła, co migocą,
do walizki zamknij. Otwórz nocą,
jeśli w drodze spotka cię nieszczęście*

**
Lato w lesie. Ciemność zielona w świerkach
Szalwia. Zajączy szczaw.
Niebo obłoki zdejmuj. Ptak zerka.
Trzmiel brzęczą wśród traw.*

*Motyle żółte i białe, jak latające listy.
Cisza i światło
A tam dalej i dalej, za tym pagórkiem
piaszczystym,
też jest lato.*

*Niebo to jest małe miasteczko w niedziele,
gwiazdy gapią się na ziemię z okien,
a wiadomo, że gwiazd jest wiele
i że wszystkie są niebieskookie.*

*A tam w rogu, w mieszkaniu z balkonem,
w jednym oknie, gdzie kwiat czerwony,
a to drugie okno z drugim kwiatem...*

*tam ty mieszkasz. I pogrzebaczem
fajerki przesuwasz. I płaczesz
Bo tak długo czekasz na mnie z obiadem.*

**
Idę do ciebie. W twoją zieleń,*

Moim wzorem od zawsze był Michael Jackson

Z **Marceliną Albrycht** – mieszkanką Równego, niezwykle utalentowaną uczestniczką THE VOICE KIDS Poland 6, laureatką programu telewizyjnego typu talent show emitowanego w TVP2 w 2023 rozmawia **Norbert Uliasz**

Po przejściu „precastingów” Marcelina dostała się do „przesłuchań w ciemno” gdzie wykonała utwór pt. „Moja i twoja nadzieja”. Brawurowe wykonanie utworu zespołu Hej spowodowało, że odwrócili się wszyscy trenerzy. Finalnie Marcelina znalazła swoje miejsce w drużynie Dawida Kwiatkowskiego.

Norbert Uliasz: Zaczniemy od początków. Skąd wzięła się u Ciebie pasja, miłość do muzyki?

Marcelina: Będąc w Szkole Podstawowej, moja wychowawczyni zgłosiła mnie na konkurs piosenki. Od tamtego momentu polubiłam śpiewać, zaczęłam uczestniczyć w różnych przeglądach i tak to się wszystko zaczęło...

NU: Czy pamiętasz swój pierwszy występ na scenie i pierwszą nagrodę?

Marcelina: Takich rzeczy się nie zapomina... to był rok 2014. Pierwszy występ był związany z wcześniej wspomnianym konkursem. A był to Przegląd Powiatowy, podczas którego zaśpiewałam piosnkę Maryli Rodowicz pt. Autostop. Za jej wykonanie komisja nagrodziła mnie wyróżnieniem.

NU: Czy uczęszczałeś do szkół muzycznych, kształcących wokół?

Marcelina: Na początku uczyłam się śpiewu wyłącznie na lekcjach muzyki w szkole. Męczyłam wszystkich w domu, bo śpiewałam zawsze i wszędzie. Nauczyciel z mojej szkoły podstawowej zauważył to „coś” w moim śpiewaniu i zaczęłam uczęszczać na lekcje śpiewu do studia wokalnoinstrumentalnego „Zajdel Studio” w Krośnie, gdzie do tej pory uczę się w klasie śpiewu u trenera Krzysztofa Zajdla.

NU: Czy grasz na jakichś instrumentach?

Marcelina: Tak, od 4 lat gram na pianinie i trochę na gitarze, jestem samoukiem, ale myślę, że umiejętność gry na jakimkolwiek instrumencie poszerza możliwości i wzmacnia potencjał artystyczny.

NU: Czy jest w świecie muzyki polskiej albo zagranicznej ktoś, na kim się wzorujesz? Michael Jackson.

Marcelina: Jest wielu świetnych artystów-wokalistów i muzyków, ale moim wzorem do naśladowania od zawsze był

NU: Jaki jest Twój ulubiony Polski artysta?

Marcelina: Moją ulubioną polską artystą jest Agnieszka Chylińska.

NU: Czy chciałabyś zaśpiewać w duecie i z kim?

Marcelina: Ciężkie pytanie, bo i wybór byłby trudny. Jest wielu artystów, z którymi chciałabym stanąć i zaśpiewać na jednej scenie. Z polskich to na pewno Igor Herbut, Agnieszka Chylińska i Dawid Podsiadło, natomiast z zagranicznych The Weeknd, Harry Styles i Bruno Mars.

NU: Kto podtrzymuje Cię na duchu w momentach kryzysowych?

Marcelina: Zawsze wspiera mnie rodzina.

NU: Opowiedz o swoich trzech największych sukcesach muzycznych, pomijając oczywiście The Voice Kids?

Marcelina: Największym moim sukcesem był udział w Międzynarodowym Konkursie w Wilnie, gdzie zajęłam pierwsze miejsce, za duży sukces uważam również udział w konkursie w Brzegu, gdzie w komisji artystycznej zasiadał zespół BluCafe - tam zajęłam trzecie miejsce, także dużym wyróżnieniem był dla mnie udział w Wojewódzkim Konkursie Piosenki Angielskiej, gdzie zdobyłam trzecie miejsce.

NU: Czy masz jakieś hobby oprócz śpiewania?

Marcelina: Interesuję się siatkówką, makiżem oraz bardzo lubię podróżować.

NU: Wymarzony zawód - gdyby nie śpiew - czym byś się zajmowała?

Marcelina: Myślę, że gdyby nie muzyka... - to chciałabym uprawiać dziennikarstwo.

NU: Kto namówił Cię do wzięcia udziału Voice Kids?

Marcelina: W sumie nikt... to był mój pomysł. Od zawsze chciałam wystąpić na scenie Voice i stanąć w szranki z innymi uczestnikami, zmierzyć się z telewizyjną sceną, a przede wszystkim sprawdzić swoje możliwości, czy mój śpiew spowoduje, że któryś z jurorów się odwróci.

NU: Sprawdzałaś więc możliwości swojego wokalów i odwróciły się trzy fotele, to nie

lada sukces. Co sprawiło, że wybrałaś akurat Dawida?

Marcelina: Wybór był trudny... Stojąc na scenie, zastanawiałam się między chłopakami, a Dawidem. Ostatecznie, po bitwie myśli, wybór padł na Dawida, który jest pełen pozytywnej energii i bardzo sympatyczny. Mam jednak nadzieję, że w przyszłości będę miała możliwość spotkać się jeszcze z Tomsonem i Baronem.

NU: jak wspominasz pracę z Dawidem?

Marcelina: Dawid poświęcił nam bardzo dużo czasu i przekazał ogrom wiedzy. Udzielił cennych rad związanych z każdym aspektem pracy na scenie. Był to efektywnie i fajnie spędzony czas z innymi uczestnikami i wspinałym trenerem.

NU: Czy nie przeraził Cię świat telewizji, bo pracy było na pewno dużo podczas nagrywania programu?

Marcelina: Do kamer jestem przyzwyczajona. Podczas różnych konkursów miałam z nimi styczność, więc mnie nie stresowały. Pracy było sporo podczas nagrywania programu, bo i w studiu telewizyjnym i w plenerze. Na planie podczas produkcji było bardzo dużo ludzi, począwszy od reżyserów, scenografów, scenarzystów, ludzi od techniki scenicznej po operatorów dźwięku. Niektóre sceny trzeba było powtarzać w nieskończoność, ale mimo to wspominam ten czas jako niesamowitą przygodę.

NU: Jakie masz plany na przyszłość związane z muzyką, jak wyobrażasz siebie za 10 lat?

Marcelina: Na pewno chciałabym występować na scenie i tworzyć własne piosenki.

NU: Czy chciałabyś coś przekazać swoim rówieśnikom, fanom?

Marcelina: Dziękuję za wszystkie komentarze i miłe słowa oraz przypominam, że trwa plebiscyt na ulubionego uczestnika programu i można na mnie zagłosować. Wystarczy wejść w przeglądarkę, następnie wejść na stronę the voice kids wybrać drużynę Dawida, zaznaczyć moją osobę oraz potwierdzić swój głos. Każdego dnia można oddać 1 głos aż do 27 kwietnia.

NU: Dziękuję za rozmowę. Z niecierpliwością czekamy na dalszy rozwój wydarzeń i życzymy wygranej w programie.

Marcelina: Dziękuję bardzo.

Fot. str. 12

informuje

38-450 Dukla, ul. Kościuszki 4
tel/fax: 13 43 300 25
e-mail: osrodekukultury@dukla.pl

Kiermasz wielkanocny już za nami...

W Niedzielę Palmową, 2 kwietnia 2023r., odbył się kolejny organizowany przez Ośrodek Kultury w Dukli „Świąteczny Kiermasz Wielkanocny”. Wydarzenie wprowadziło wszystkich obecnych w nadchodzące wielkimi krokami obchody Świąt Zmartwychwstania Pańskiego.

Od godziny 12.00 na przygotowanych stoiskach królowały domowe wypieki, wielkanocne smakołyki i świąteczne rękodzieło. W tegorocznej edycji Kiermaszu udział wzięło 7 Kół Gospodyń z terenu Gminy Dukla. KGW z Mszany - prezentując tradycyjne pisanki, stroiki świąteczne i ciasta; KGW z Myszkowskiego, które oprócz świątecznych wypieków wyróżniało się szydełkowanym rękodziełem, m. in. serwetami i ozdobnymi mitenkami; KGW Nadole, na którego stoisku królował domowy zakwas na żurek, a także rozgrze-

wające nalewki, świąteczne słodkości i wyroby rękodzielnicze; KGW z Teodorówki m. in. z domowym pszennym chlebem, piaskowym królikiem i stroikami; KGW z Tylawy, które zaproponowało wiązanki bazi i bukszpanu, babki oraz baranki z masła do wielkanocnego koszyka; KGW z Zawadki Rymanowskiej z chrzanem domowej roboty, swojskimi chlebami (z suszonymi pomidorami, żurawiną), stroikami świątecznymi i różnymi rodzajami ciast i ciasteczek oraz KGW ze Zboisk, które na swoim stoisku zaprezentowało m. in. wyroby z czosnkiem niedźwiedzim: masło, sól i pesto; własnoręcznie wypiekane chleby (ze słonecznikiem, otrębami, płatkami owsianymi), pasztety, klopsy, smalczyk oraz rękodzieło. Podczas Kiermaszu swoją twórczość zaprezentowała również Beata Witkowska, mieszkanka Gminy Dukla. Na

jej stosiku można było podziwiać wielkanocne stroiki oraz bukiety z kwiatów ze wstążki satynowej.

Podczas Kiermaszu tradycyjnie już odbyło się rozdanie nagród Laureatom konkursów: „V Gminnego Dyktanda Złotostów”, „Gry słownej” oraz „Konkursu na najpiękniejszą pisanekę, kraszankę, malowanekę, stroik i palmę wielkanocną”. Łącznie komisje konkursowe wyróżniły 62 osoby. W galerii na piętrze Transgranicznego Centrum Wymiany Kulturalnej przygotowano wystawę składającą się z nagrodzonych prac plastycznych.

Jeszcze raz gratulujemy wszystkim nagrodzonym i składamy serdeczne podziękowania wystawcom za przygotowanie tak różnorodnej oferty. Na kolejny Kiermasz zapraszamy już za rok!!!

Katarzyna Błaż, fot. str. 12

Wernisaż wystawy „Cztery pory roku”

Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku

We wtorkowe popołudnie, 18 kwietnia 2023 r. odbył się wernisaż wystawy rękodzieła „Cztery Pory Roku”. Była to premierowa prezentacja artystyczna Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który działa przy Ośrodku Kultury w Dukli. Wystawione prace powstały na stałych zajęciach plastycznych, które prowadzi instruktor plastyki Ośrodka Kultury – Anna Lenkiewicz i okazjonalnie pasjonatki rękodzieła - członkinie DUTW – Agata Łacheta i Halina Żak, a także podczas warsztatów odbywających się cyklicznie

Wspólne malowanie jaj

Tradycyjnie już w okresie poprzedzającym Święta Wielkanocne, Ośrodek Kultury w Dukli zorganizował „Wspólne malowanie jaj”. Transgraniczne Centrum Wymiany Kulturalnej, 30 marca 2023 r., zamieniło się w klimatyczne miejsce pracy twórczej, wypełnione dymem i zapachem roztopionego wosku. Pod okiem Instruktor plastyki – pracownicy OK Dukla i przybyli mieszkańcy ozdobili jajka w różnorakie wzory. Zakorzeniona w polskiej tradycji ludowej metoda malowania jaj woskiem wymaga precyzji, cierpliwości i wyobraźni, a tych nie brakowało uczestnikom wydarzenia. Efektem pracy były kolorowe pisanki, które z pewnością trafiły do świątecznych koszyków.

Katarzyna Błaż, fot, str. 12

w ramach projektów realizowanych przez Stowarzyszenie. Część prezentowanych prac zrodziła się w domowym zaciszu, jako wynik rozbudzonego podczas zajęć zainteresowania oraz chęć doskonalenia warsztatu. Na wystawie obejrzeć można szeroki przekrój technik oraz zróżnicowaną tematykę prac. Od ikon, desek malowanych w motywy kwiatowe i owoce, ozdób Wielkanocnych i Bożonarodzeniowych po kwiaty z foamiranu, serwetki i obrusy tworzone na szydełku i drutach oraz haft wstążkowy i krzyżykowy. Wystawa prezentuje twórczość 12 Pań, a więc jedynie części uczestniczek zajęć, a są nimi:

- Lucyna Braja
- Danuta Chłap
- Janina Głód
- Marta Kielar
- Krystyna Krochmal
- Ewa Krupa
- Kazimiera Lenik
- Agata Łacheta
- Melania Romańczak - Głód
- Ewa Szymkowiak
- Irena Zima
- Halina Żak

Katarzyna Błaż
Fot. str. 11

XXV Jubileuszowy Przegląd Piosenki Znanej i Lubianej

20 kwietnia br. na deskach naszej lokalnej sceny, odbył się Jubileuszowy XXV Gminny Przegląd Piosenki Znanej i Lubianej zorganizowany przez Ośrodek Kultury w Dukli. Spośród 26 wykonawców komisja w składzie: Małgorzata Walaszczyk-Faryj, Irena Zima i Barbara Pudło postanowiła nagrodzić:

- Wyróżnieni bez nominacji do powiatowego konkursu to:
Justyna Dziadowicz – Wietrzno, Gabriela Czarnota - Łęki Dukielskie

Płomień Pamięci na górze Cergowej

po raz osiemnasty

Co roku od 18 lat 2 kwietnia na górze Cergowej turyści palą ognisko – Płomień Pamięci dla naszego najznakomitszego Turysty św. Jana Pawła II. W tym roku droga na

Cergową była bardzo błotnista, zwłaszcza ta od Zakluczyny przez Złotą Studzienkę. Jak co roku organizatorem „Płomienia Pamięci” było PTTK Krosno. Mszę świętą celebrował ksiądz turysta z Krosna przy ołtarzu polowym na parterze wieży. Pani Marta z PTTK rozprawiała okolicznościowe pamiątkowe plakietki. Tym razem „Płomień Pamięci” zgromadził mniej turystów niż w poprzednie lata. Po Mszy świętej na szczycie Cergowej zapłonął o godzinie 21. 37 płomień ogniska, przy którym zaśpiewaliśmy w hołdzie naszemu Świętemu Barce.

Dziękujemy organizatorom i wspianym turystom - do zobaczenia za rok

Maria Walczak

Fot. Dorota Hap, str. 14

Maria i Dorota

Kat. I
Wyróżnienie - Przedszkole Wiatraczek – Łęki Dukielskie, Liwia Mucha – Indywidualne
- Wyróżnieni z nominacją do konkursu powiatowego:

Kat. II
Wyróżnienie: Gabriela Faustus – Dukla, Róża Wiatr – Wietrzno, Emilia Orłowska – Tylawa

Kat. III
Wyróżnienie: Lena Fornal – Iwla, Karolina Orłof – Tylawa, Hanna Sobolewska – Iwla

Kat. IV
Wyróżnienie: Zofia Baran – Dukla, Oliwia Bożetka – Iwla, Amelia Dubiel – Iwla

Kat. V
Wyróżnienie: Anna Witek – ŚDS Cergowa
Wyróżnionym gratulujemy.

Norbert Uliasz

Fot. str. 11

Kermesz w Olchowcu 21-22 maja 2023

Trwają przygotowanie do corocznego święta olchowickiej wspólnoty, cyklicznego wydarzenia, które w tym roku będzie miało swoją 33 edycję.

33. Łemkowski Kermesz w Olchowcu

sobota, 20.05.2023

17:30 Wieczornia w cerkwi pw. Przeniesienia Relikwii św. Mikołaja w Olchowcu

19:00 Występy sceniczne

niedziela, 21.05.2023

11:00 Liturgia w obrządku grecko-katolickim w cerkwi pw. Przeniesienia Relikwii św. Mikołaja w Olchowcu

13:00 Uroczyste otwarcie 33. Łemkowskiego Kermeszu w Olchowcu

W programie Kermeszu: koncerty, wystawy, warsztaty pokazy rękodzieła.

Program dostępny na:

<https://www.lemkounion.pl>

Celem wydarzenia jest odtwarzanie i kontynuacja żywej tradycji łemkowskich Kermeszy. Ukazują one różność etniczną, wschodniosłowiańską odmienność wyznaniową, z całym jej bogactwem oraz tradycją.

Kermesz, to święto parafialne, które jest nierozzerwalnie związane z historią danej wspólnoty i odbywa się od wieków, wszędzie tam, gdzie są Łemkowie oraz czynne cerkwie.

Olchowicki Kermesz jest wyjątkowym wydarzeniem, a w tym roku będzie miał swoją 33 edycję. Właśnie tam, na pograniczu kultur spotykają się przedstawiciele różnych narodowości oraz religii.

Zapraszamy!

Otwarcie nowej siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dukli

Małgorzata Bielec dyrektorka MOPS w Dukli wita gości i dziękuje za nową siedzibę

Pracownicy MOPS w Dukli, radni i burmistrzowie

Oficjalne otwarcie - tradycyjne przecięcie wstęgi

Fot. Barbara Pudło

Dyrektor Małgorzata Bielec z burmistrzem Andrzejem Bytnarem

Wernisaż wystawy „Cztery pory roku”

Wystawa prac

Artystki wraz z Dyrektorką Ośrodka Kultury w Dukli Małgorzatą Walaszczyk-Faryj

XXV Jubileuszowy Przegląd Piosenki Znanej i Lubianej

Uczestnicy z jurorami

Kiermasz Wielkanocny

KGW z Zawadki Rymanowskiej podczas Kiermaszu

Fot. [arch. OK w Dukli]

Wspólne malowanie jaj

Uczestniczki malowania przy pracy

Efekty pracy - piękne pisanki

Fot. Katarzyna Błaż

Marcelina Albrycht uczestniczką The Voice Kids Poland 6

Marcelina podczas występu

Fot. [arch. TVP3]

Marcelina z plakietką The Voice Kids

Dukla w TVP3 Rzeszów

Rozmowa z burmistrzem Dukli

Anna Chłopecka zaprosiła do IT w Dukli

Michał Szopa zaprasza na szlaki rowerowe

Fot. kbr

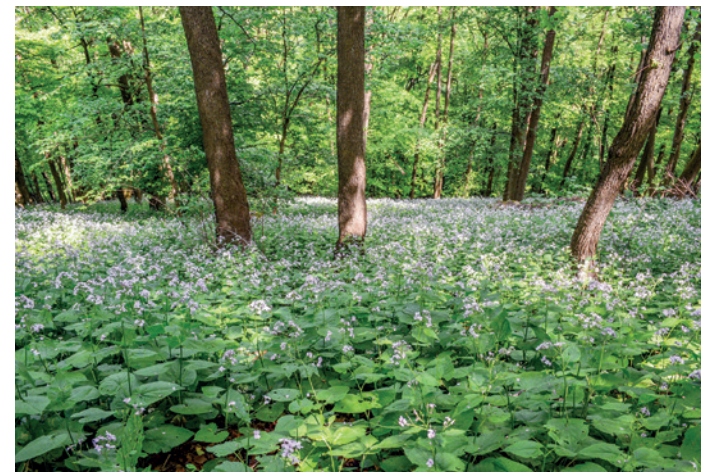

Waldemar Półchopek zaprasza na szlaki turystyczne

Zapraszamy na szlaki turystyczne w gminie Dukla

Złota studzienka u podnóża góry Cergowej

Łany miesięcznicy na zboczu góry Cergowej

Wejście z mostkiem na ścieżkę „Do złotej studzienki”

Widok na cerkiew w Zawadce Rymanowskiej

Fot. Anna Chłopecka

Płomień pamięci na górze Cergowej po raz 18.

Pamiętkowa plakietka

Płomień dla św. Jana Pawła II

O puchar burmistrza Dukli

Zawodniczki z drużyny MOSiR Dukla

Sparing młodzików

Uczestnicy sparingu

Kolejne sparingi za nami

Przełęcz Dukla - trampkarze

Rejonowe Igrzyska w piłce siatkowej

Zwycięzcy Rejonowych Igrzysk - MOSiR Dukla

Sprawdzian przed ligą

Zawodnicy MOSiR Dukla

Sparing młodzików młodszych

Uczestnicy sparingu

Rywalizacja Kinder+Sport

Zawodniczki MOSiR Dukla

Eliminacje rozgrywek Kinder+Sport

Uczestniczki eliminacji z MOSiR Dukla

Bieg Rysia na górę Cergową

Fot. [arch. MOSiR Dukla]

Sylwester Lepiarz
-zwycięzca V Biegu Rysia
na górę Cergową

Sparing młodzików

W ciężkich warunkach (silny wiatr) przyszło nam dzisiaj rozegrać zawody. Mecz nie rozpoczął się po naszej myśli, gdyż dobrze grające dziewczyny objęły prowadzenie i groźnie atakowały całą pierwszą połowę. Druga odsłona meczu i szybka zdobyta bramka kontaktowa pozwoliła nam nawiązać walkę w dalszej części spotkania. Ostatecznie po bardzo ciężkim i wyrównanym spotkaniu zwyciężamy 3-2.

Dziękujemy koleżankom z Krosna za wspólną grę i życzymy powodzenia w lidze.

PRZEŁĘCZ DUKLA – BENIAMIEK KROSNO GIRLS 3-2 (0-1)

Bramki: Adam Potyra x3

Przełęcz Dukla:

Kacper Wróbel – Maciej Gralek, Franciszek Korzec, Karol Jasiński – Łukasz Stec, Jakub Gajek, Adrian Majer, Michał Szafarz – Adam Potyra oraz Jacek Rapala, Karol Szymański.

Piotr Drozd

Kolejne sparingi za nami

Pracowity koniec tygodnia zaliczyli nasi trampkarze rozgrywając dwa sparingi dzień po dniu. W czwartek zmierzyli się z zespołem Łek Dukielskich. Natomiast w piątek rozegrali mecz z Tempem Nienaszów.

PRZEŁĘCZ DUKLA – ŁĘKI DUKIELSKIE 4-1 (1-1)

Bramki:

Aszklar Jakub 2

Maciejewski Oskar 1

Kozubal Jakub 1

PRZEŁĘCZ DUKLA – TEMPO NIENASZÓW 6-7 (3-5)

Bramki:

Szczepanik Kacper 3

Kozubal Jakub 1

Potyra Adam 1

Fornal Szymon 1

PRZEŁĘCZ DUKLA:

Wróbel Kacper, Rapala Jacek, Jodłowski Oskar, Szczurek Karol, Drozd Olaf, Korzec Franciszek, Fornal Szymon, Zięba Adrian, Majer Adrian, Potyra Adam, Szczepanik Kacper, Maciejewski Oskar, Stec Łukasz, Kozubal Jakub, Aszklar Jakub, Pasterkiewicz Olaf, Agaś Tomasz, Borzętko Kacper

Piotr Drozd

Eliminacje Kinder+Sport

Za naszymi zawodniczkami kolejne eliminacje rozgrywek Kinder+Sport. W rozgrywanych w Jedliczu zawodach udział wzięło 18 zespołów w tym 3 nasze “dwójeczki”. Na świetnym V miejscu uplasowały się: Milena Szczęsny i Emilka Kaszuba. Miejsce X dla duetu: Alicja Borowiecka i Lena Szczurek. Na miejscu XIII: Olga Chelkowska i Hania Sobolewska. Dodatkowo poza eliminacjami swój mini turniej rozegrały Marysia Jaskółka i Lena Szyszlak zajmując miejsce II.

Dla wszystkich brawa za walkę.

Damian Leśniak

Sparing młodzika młodszego

W niedzielny poranek (19.03.2023) udaliśmy się do Sanoka żeby rozegrać sparing z drużyną AP Sanok. Wymagający przeciwnik był dobrym sprawdzianem przed startem ligi, która rozpoczyna się już 15 kwietnia. Drużynie Sanoka dziękujemy za zaproszenie. Skład: Franciszek Gac, Michał Chlap, Michał Pelczar, Szymon Bik, Kacper Krowicki, Igor Glowacki, Kevin Patla, Alan Zimny, Franciszek Marosz, Sebastian Zygmunt, Mateusz Szczurek

W czwartek (18.03.2023) nasi młodzi zawodnicy rozegrali sparing z drużyną Zameczyska Odrzykoń. Po wartościowym i emocjonującym meczu wygrywamy wynikiem 3:2. Dziękujemy drużynie z Zameczyska za przyjazd.

Skład: Jakub Turek, Michał Chlap, Alan Zimny, Szymon Bik, Michał Pelczar, Igor Glowacki, Sebastian Zygmunt, Kornel Bobula, Kacper Krowicki oraz Eryk Blok, Franciszek Marosz, Franciszek Gac, Kevin Patla, Bolesław Chmurski

Bramki : Franciszek Gac, Kevin Patla, Igor Glowacki

Piotr Drozd

Rywalizacja w rozgrywkach Kinder+Sport

Za naszymi siatkarkami bardzo ciężki dzień i ponad 7 godzinna rywalizacja w rozgrywkach Kinder+Sport. Wracamy jednak z Kielnarowej w bardzo dobrych nastrojach. Nasze 4ki w składzie: Karolina Szczepanik, Zuzanna Maślanka, Anita Olszyk, Inga Gumieny i Kamila Jędrzejczak wygrywają całe zawody. Zwyciężają wszystkie rozegrane sety w tym z Karpatami MOSiR Krosno po świetnym meczu finałowym. Kolejny powód do dumy to występ naszych 3-ek. Amelia Kucharska, Amelia Maślanka, Blanka Belczyk i Hania Drozd wygrywają swoją kategorię pokonując swoich rywali w sposób zdecydowany i pewny.

W kategorii 2-ek na podium stanęły Lena Szyszlak, Marysia Jaskółka i Emilka Kaszuba. Ostatecznie zajęły miejsce III, a lepszy wynik był o włos. Bardzo ambitna gra, determinacja, walka więc występ naszych najmłodszych siatkarek zdecydowanie na plus. Trochę mniej szczęścia miały nasze pozostałe drużyny.

W kategorii 3ki nasza druga drużyna w składzie: Lena Walaszczyk, Oliwia Gadzała i Iga Krowicja zajęły miejsce XI.

W kategorii 4ki druga drużyna w składzie: Zosia Szmyd, Milena Pudło, Julia Bąk, Emilka Bik, Sara Zimny na miejscu X.

Trzeci zespół w składzie: Wiktoria Romańczyk, Adrianna Kowalska, Magdalena Opalka, Martyna Żurowska miejsce XII.

Damian Leśniak

Sprawdzian przed ligą

Sparing z Burzą Rogi zakończył okres przygotowawczy naszej drużyny do rundy rewanżowej Krośnieńskiej Ligi Młodzika. Przeciwnik z którym rywalizujemy w lidze mimo, iż składający się z młodszych chłopców pokazał charakter i starał się nawiązać walkę w każdej minucie spotkania...

Piotr Drozd

Siatkarki w finale wojewódzkim!

Rozgrywany w Dukli turniej półfinałowy wygrywamy w sposób pewny i zdecydowany. Przeciwnikom nasze dziewczyny nie pozwoliły dziś na nic wiele. Zwycięstwa z SP Manasterzec i SP "8" Sanok, oba po 2:0.

Skład zespołu: **Zuzanna Maślanka, Kamila Jędrzejczak, Anita Olszyk, Karolina Szczepanik, Lena Szyszlak, Inga Gumienny, Emilka Bik, Amelia Kucharska, Amelia Maślanka, Blanka Belczyk.**

Piotr Drozd

O Puchar Burmistrza Dukli

W sobotę 25 marca w hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dukli odbył się turniej siatkarski o puchar Burmistrza Dukli. Oprócz dwóch zespołów gospodyń zawodów do Dukli przyjechały drużyny: Karpaty MOSiR Krosno, Volley Gorlice, UKS MOSiR Jasło i Szkoła Podstawowa z Korczyny. Zawody odbywały się w bardzo przyjaznej atmosferze, ale na parkiecie nie brakowało sportowej walki. Puchary zwycięzcom wręczali z-ca burmistrza – Łukasz Piróg oraz dyrektor MOSiR – Michał Szopa. Puchar za zwycięstwo w całym turnieju pojechał wraz z zespołem Volley Gorlice. Siatkarki z małopolski na 10 możliwych do wygrania setów, zwyciężyły w 9ciu. W ekipie z Gorlic grała również najlepsza zawodniczka w całym turnieju – Urszula Cionek. Pozostałe miejsca na podium dla naszych drużyn. Miejsce II dla – MOSiR Dukla II, który wystąpił w składzie: **Izabela Szczepanik, Dominika Jakiela, Klaudia Długosz, Roksana Bazan, Wiktoria Konop, Marzena Witkowska, Eliza Kowalska.** Na wysokim III miejscu, choć gra pozostawiała jeszcze wiele do życzenia zawody zakończył I zespół MOSiR Dukla. Jest to jednak zespół budowany na przyszły sezon więc i lepsza gra przyjdzie z czasem. A zagrały: **Urszula Jakiela, Klaudia Bałuta, Anita Olszyk, Karolina Szczepanik, Lena Gulba, Michalina Fornal, Zofia Sobolewska.** Na miejscu IV turniej zakończyły – Karpaty MOSiR Krosno, V dla – UKS MOSiR Jasło, VI – Szkoła Podstawowa z Korczyny. Serdeczne podziękowania dla wszystkich drużyn, trenerów, którzy przyjęli zaproszenie na turniej.

Damian Leśniak

Bieg Rysia na górę Cergową

15 kwietnia 2023 r. z dukielskiego rynku na trasę V Biegu Rysia wystartowało 101 biegaczy, którzy zmierzili się z ponad 14 kilometrową trasą. Po opadach deszczu na trasie błota nie brakowało. Dobranie odpowiedniego obuwia było kluczowe. Podbieg, a przede wszystkim zbieg ze szczytu góry Cergowej był wymagający ze względu na specyfikę beskidzkiego błota.

Najlepszym biegaczem okazał się **Sylwester Lepiarz** z Ostrowca Świętokrzyskiego, który ustanowił nowy rekord trasy (1 godz:00 min:42 sek.), który w pokonanym polu

zostawił zawodników **Grzegorza Kostyca** (czas 1:01:17) oraz **Tomasza Barana** (czas 1:01:41); obaj z gminy Dukla. Wśród pań najszybsza była **Anna Wojna** z klubu ULKS Lipinki (1:09:59), druga **Dominika Łodzińska** z czasem (1:17:10), która o 35 sekund wyprzedziła **Annę Skórę**. Każdy z biegaczy, który ukończył zawody otrzymał pamiątkowy medal. Najlepsi w Open (pierwsza czwórka) nagrody finansowe.

Mateusz Lorenc

Rejonowe igrzyska w piłce siatkowej

*„Idziemy do przodu i nie oglądamy się na innych.
W każdym turnieju walczymy o zwycięstwo”*

I tak też było w poniedziałek 3 kwietnia w Rejonowych Igrzyskach Dzieci w piłce siatkowej dziewcząt. Robimy kolejny krok do obrony mistrzowskiego tytułu sprzed roku. Nasze zawodniczki wygrywają całe zawody i meldują się w półfinale wojewódzkim!!!! W pierwszym meczu wygrywamy z SP 2 Strzyżów (2:0) w drugim z SP 15 Krosno (2:1).

Dziś na parkiecie walczyły: **Zuzanna Maślanka, Anita Olszyk, Karolina Szczepanik, Kamila Jędrzejczak, Blanka Belczyk, Inga Gumienny, Emilka Bik, Amelia Kucharska, Amelia Maślanka, Julia Bąk.**

Damian Leśniak

Zapraszamy na szlaki turystyczne w Gminie Dukla

Żółty szlak pieszy:

Dukla - Góra Cergowa - Stasiana

Dukla – Złota Studzienka – Góra Cergowa (716 m n.p.m.) – Zawadka Rymanowska (cerkiew w Zawadce Rymanowskiej) – Piotruś (728 m n.p.m.) – Stasiana, długość szlaku: 24 km, czas przejścia: 7 godz.

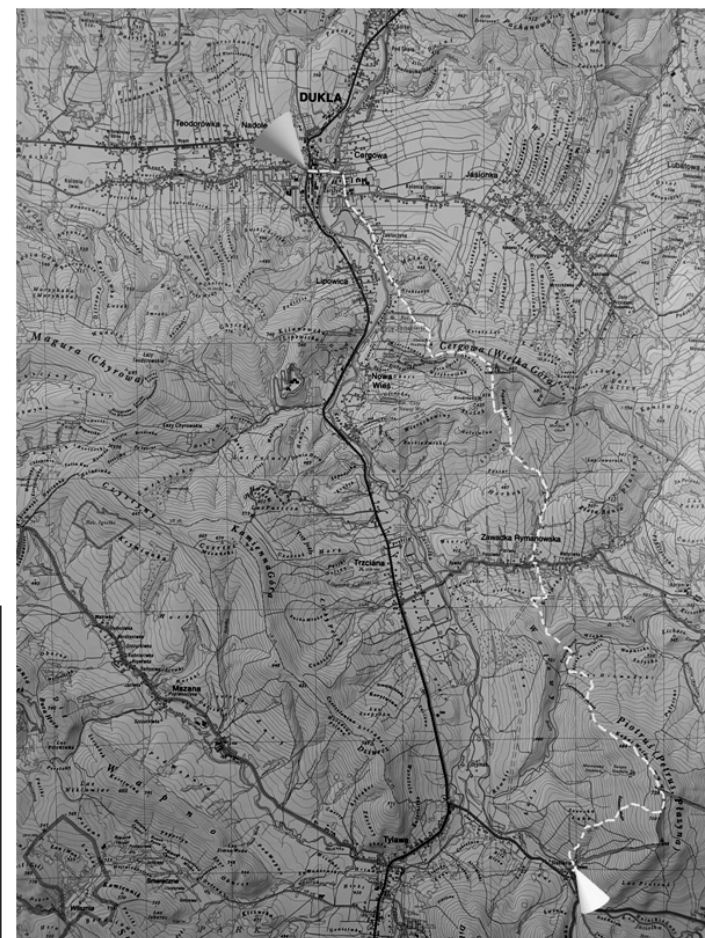
Szlak ten, oznakowany żółto-białym kwadratem, jest najchętniej wybierany przez turystów i odwiedzających, chcących dotrzeć na wieżę widokową na Górze Cergowej. Jest najciekawszy i najłatwiejszy, wyposażony w drewnianą infrastrukturę: mostek, ławeczki oraz tablice edukacyjne na ścieżce przyrodniczej „Do Złotej Studzienki”, po drodze znajduje się Złota Studzienka, miejsce kultu św. Jana z Dukli z cudownym źródłem.

Szlak żółty rozpoczyna się na dworcu autobusowym w leżącej u podnóża góry Cergowej Dukli – mieście o bogatej historii, z cennymi zabytkami architektury, muzeum historycznym i cmentarzami poległych w I i II wojnie światowej, a także z niezwykłym kościołem – perłą rokoka oraz sanktuarium św. Jana z Dukli. Następnie skręca w ulicę Cergowską, przy której znajdują się ruiny barokowej synagogi, dalej wiedzie przez most na Jasiołce oraz przez przysiółek Cergowej Zakluczynę. Turyści zmotoryzowani mogą pominąć ten fragment prowadzący dro-

Pierwszy trening w terenie

Pierwszy trening kolarzy górskich, pierwsza gleba, pierwszy kapeć. Idealne rozpoczęcie sezonu. O godz. 15:30 w Parku Dukielskim Wiktoria, Bartosz, Szymon i Hubert pokreśli dystans 15 km przez ponad godzinę treningu. Jako, że to początek sezonu i dla większości to były pierwsze jazdy w terenie, tempo było spokojne, lecz z kilkoma krótkimi sztywnymi podjazdami. Kilka treningów i towarzystwo się rozkręci więc z optymizmem patrzymy w nadchodzący sezon.

Michał Szopa

Przebieg szlaku żółtego Dukla-Stasiana [Mapa W. Krukara „Gmina Dukla – mapa turystyczno-nazewnica

gami asfaltowymi i pozostawić samochód na małym parkingu znajdującym się na końcu drogi tzw. parking Ciulówka.

Z parkingu szlak wiedzie kwietną polaną, później drewnianymi schodkami i mostkiem, następnie wprowadza podróżnego w las miesany. Po drodze można zapoznać się z informacjami dotyczącymi osoblności przyrodniczych oraz o Rezerwacie Tysiąclecia na Górze Cergowej. Łagodnie prowadząca droga wiedzie do Złotej Studzienki, miejsca dla wielu osób wyjątkowego, związanego z pustelniczym życiem św. Jana z Dukli. Mała drewniana kapliczka istniejąca od 1896 r. skrywa figurę świętego Jana z Dukli oraz źródło ze świętą wodą, która ma uzdrawiającą moc. Obok Złotej Studzienki znajduje się ołtarz polowy oraz ławeczki dla wiernych. W trzecią niedzielę lipca

ciąg dalszy na str. 18 ►

Zapraszamy na szlaki turystyczne w gminie Dukla

► *dokończenie ze str. 17*

odbywa się tutaj uroczysta msza odpustowa z błogosławieństwem dla dzieci.

Za Złotą Studzienką ścieżka wspina się dość stromo na grzbiet Cergowej. Ten odcinek może być problematyczny po intensywnych opadach, bo błoto może dołożyć dodatkowych atrakcji.

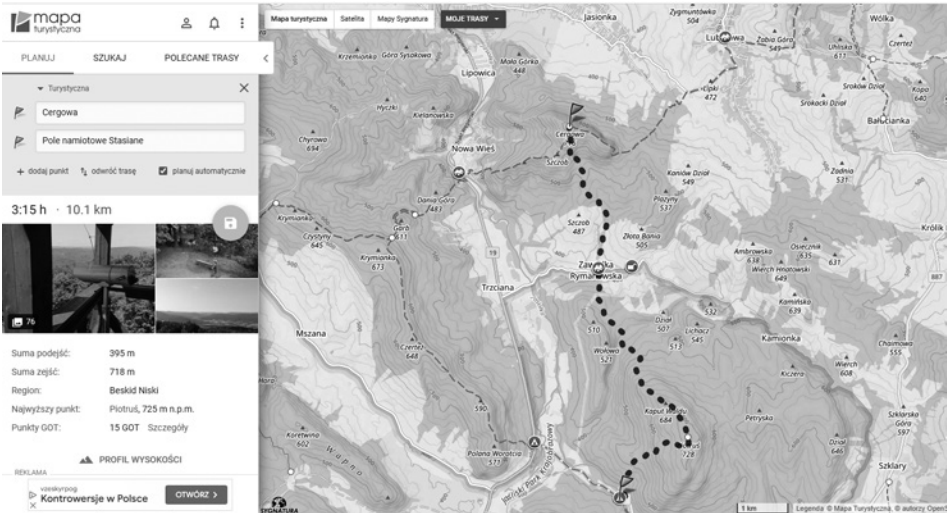
Wędrówka grzbietem jest już łatwiejsza. Atrakcją na ścieżce są artystycznie układające się korzenie buków. Na tym odcinku można podziwiać ciekawą roślinę – miesięcznicę trwałą, która malowniczo porasta stoki góry, zachwyca bladofioletowymi kwiatami i pachnie słodkim przyjemnym zapachem. Jesienią suche owoce, tzw. judaszowe srebrniki, szeleszczą na wietrze nucąc niesamowitą pieśń natury.

Na szczycie znajduje się otwarta jesienią 2018 roku drewniana wieża widokowa, nawiązująca do tradycji wydobywania ropy naftowej w rejonie Beskidzkim i przypominająca szyby kanadyjskie, znajdujące się na terenach kopalnianych w naszym rejonie. Na wieży udostępniona jest luneta panoramiczna, tablice przedstawiające widziane z wieży ważniejsze punkty oraz ławeczki i stolik. Przy dobrej pogodzie można podziwiać nawet Tatry.

Obok wieży znajduje się metalowy krzyż oraz tablica upamiętniająca Ryszarda Majkę „Mauzera” – prawdziwego miłośnika gór.

Ze szczytu schodzimy żółtym szlakiem, który przez 300 metrów pokrywa się z Głównym Szlakiem Beskidzkim, oznaczonym kolorem czerwonym. Następnie szlak żółty wiedzie w kierunku drewnianej cerkiewki w Zawadce Rymanowskiej. Wyłaniając się z lasu wchodzi na ukwieconą łąkę, i dalej połąną drogą wiedzie do drewnianej cerkiewki w Zawadce Rymanowskiej, będącej obecnie kościołem rzymskokatolickim pw. Matki Boskiej Częstochowskiej. Cerkiew została jesienią odrestaurowana z zewnątrz, a prace we wnętrzu świątyni są dalej w toku. We wnętrzu cerkwi znajduje się późnobarokowy ikonostas z początku XVIII w. Ściany pokrywa polichromia wykonana przez W. Buczkowskiego. Na ścianie wschodniej znajduje się obraz przedstawiający Adorację Bogurodzicy autorstwa Romana Isajczyka.

Szlak żółty dalej wiedzie przez drogę gminną, następnie przez mostek na po-

toku. Na szlaku znajduje się stary cmentarz, na którym zachowało się kilka nagrobków. Dalej szlak prowadzi do polany, przez którą przebiega linia wysokiego napięcia. Szczególnie latem na szlaku trzeba uważać na barszcz Sosnowskiego, który jest rośliną inwazyjną, spontanicznie rozsiewającą się na terenie Zawadki Rymanowskiej (pokłosie dawnego PGR-u) i okolicznych wsi. Roślina ta jest niebezpieczna, gdyż poprzez bliski kontakt powoduje bolesne zmiany skórne, ale również olejki eteryczne mogą podrażniać układ oddechowy.

Dalej trasa wiedzie przez las docierając do malowniczej doliny potoku Białego, przez który trzeba przejść (ilość wody zależy od pory roku i opadów). Wędrujemy ok. 200 m wzdłuż potoku, następnie leśną drogą pniemy się pod górę. Na Piotrusiu mają miejsce zrywki drewna, dlatego należy zwracać szczególną uwagę na oznakowanie, aby nie zgubić szlaku. Od strony Zawadki Rymanowskiej szlak na Piotrusia jest niezwykle tajemniczy, mający w sobie jakąś niezwykłą atmosferę, potęgowaną przez porożrzucane gdzieś tam wciosane głazowiska i tłumione przez drzewa promienie słoneczne.

Schodząc z żółtego szlaku za ustawionym przez Nadleśnictwo Dukla kierunkowskazem, a następnie za malowanymi na drzewach niebieskimi znakami z krzyżem dotrzemy do miejsca, które według podań związane jest z postacią św. Jana z Dukli, tzw. Święta Woda, przy której zbudowana została mała kapliczka. Jest to jedno ze źródełek, tworzące małe stawki, występujące w zagłębieniach terenu. Kolejne źródło tryskające wśród głazów

na zachodnim stoku nazywane jest Murowaną Studnią.

Wracając na żółty szlak na grzbiecie góry widzimy ciągnącą się wysoką grzędę skalną. Dochodząc do szczytu kamienistego Piotrusia (728 m n.p.m.) nie spodziewamy się spektakularnych widoków! Dookoła otacza nas niski las, a jedynie tabliczka z nazwą i wysokością szczytu informuje nas, że dotarliśmy na najwyższą we wschodniej części Beskidu Dukielskiego górę. Inne wersje nazwy to Petrus lub Pitrosa, nawiązujące do skalnej grzędy i spontanicznie usłanych na zboczach góry bloków skalnych. Druga nazwa to Płazyna, wywodząca się z łagodnie zarysowanego szczytu góry. Wydobywany na Piotrusiu kamień był budulcem kościoła w Lubatowej, dlatego według podań przymy bloków skalnych to pozostawiony nadmiar surowca. Według innej wersji miał być to materiał przygotowany do budowy cerkwi w Kamionce.

Za szczytem Piotrusia szlak skręca z głównego grzbietu w prawo w dół. Tutaj również należy zwracać szczególną uwagę na znaki, gdyż szlak przecinany jest drogami zrywkowymi. Trasa kończy się przy polu namiotowym Stasiana, zarządzanym przez Nadleśnictwo Dukla. Na polu namiotowym znajdują się wiaty ze stolikami i ławkami, stojak na rowery, wyznaczone miejsce na ognisko, na nawet boisko do piłki siatkowej. W pobliżu znajduje się ścieżka edukacyjna „W Przełomie Jasiołki”.

Szlak żółty oznakowany przez gminę Dukla jest malowniczy i bogaty w różne ciekawostki przyrodniczo-kulturowe. O ile na odcinku Dukla-wieża widokowa

Wojciech Bożentka

- skazany na karę śmierci za narodowość polską

Losy Wojciecha Bożentki urodzonego 16 kwietnia 1909 roku w Łysej Górze, powołanego do służby wojskowej w 1939 roku w Boryslawiu i skazanego na śmierć 2 lipca 1942 roku przez niemiecki sąd specjalny (Sondergericht) w Norymberdze, i straconego w więzieniu w Monachium 29 września 1942 roku było wielką traumą dla całej rodziny, przede wszystkim dla żony Józefy zd. Kordyś z Teodorówki i dla syna Zbigniewa. Przez całe lata nie wiedziała, gdzie pochowany został jej mąż, ojciec syna i dziadek wnuka Waldemara.

Wojciech Bożentka otrzymał kartę mobilizacyjną w 1939 roku w Boryslawiu i stanął się w dniu mobilizacji w Drochobieczu, brał udział w kampanii wrześniowej jako żołnierz 6 Batalionu Telegraficznego w Drochobieczu. Po zajęciu Polski przez wojska hitlerowskie dostał się do niewoli podobnie jak ponad 400 000 żołnierzy polskich. Liczbę jeńców wojennych powiększyła kampania francuska, do niewoli wzięto wtedy ponad 15 tys. żołnierzy polskich. Do niemieckiej niewoli trafili również żołnierze polscy walczący na frontach południowych, a także uczestnicy Powstania Warszawskiego (ponad 16 tys. żołnierzy). Jeńcy narodowości polskiej, mimo wielu uchybień, korzystali z niektórych uprawnień przysługujących im na podstawie Konwencji Genewskiej. Przywileje te były jednak stopniowo ograniczane. Oficerowie wzięci do niewoli osadzeni byli w oflagach i nie byli zmuszani do pracy. Natomiast podoficerowie i szeregowcy byli wysyłani na roboty przymusowe. Już 6 września 1939 roku opublikowane zostało zarządzenie Ministra Pracy Rzeszy o zatrudnianiu jeńców polskich. Po przybyciu do stalagów jeńców formowano w drużyny robocze. Strażników i pracodawców zobowiązywano do wymagania od jeńców wydajnej pracy. Liczba zatrudnionych w

tym okresie polskich jeńców wojennych szacowano na 300 tys., z tego w rolnictwie 84,2%, w leśnictwie 2,4%, przy pracach melioracyjnych 3,2%, a w przemyśle 10,2%. Władze niemieckie pozbawiały polskich jeńców statusu jenieckiego, poprzez rzekome „zwolnienie” z niewoli przy równoczesnym ich przekształcaniu na tzw. robotników cywilnych, zmuszanych do pracy niewolniczej i poddawanych wielu ograniczeniom. Do zwalniania jeńców z „łaski Hitlera” przystąpiono już w maju 1940 roku. W zamian za to każdy zwolniony musiał podpisać deklarację, w której wyrażał zgodę na pozostawanie w Niemczech w charakterze robotnika cywilnego. Dawało to władzom niemieckim możliwość swobodnego eksploatowania polskich jeńców, natomiast Polacy tracili wszelkie przywileje wynikające z Konwencji Genewskiej. Przed opuszczeniem obozu, bardzo często pod przymusem, podpisywali stosowną deklarację. „Zwolnieniu” podlegali wszyscy jeńcy zdolni do pracy za wyjątkiem inteligencji, mniejszości narodowych, a także zatrudnionych przez Wehrmacht. Z chwilą zwolnienia wychodzili spod władzy Wehrmachtu i podlegali urzędowi pracy i policji, które traktowały ich tak samo jak robotników wywiezionych na przymusowe roboty. Pracodawców zobowiązano do zachowania względem robotników przymusowych postawy wyższości i do karania wszelkich zaniedbań. Zgodnie z zarządzeniem Heinricha Himmlera z 8 marca 1940 roku polscy robotnicy przymusowi zatrudnieni w Rzeszy musieli być oznakowani, tzn. mieli na trwałe przymocowaną do odzieży literę „P” wpisaną w kwadrat. Za niestosowanie się do tego przepisu groziła kara grzywny lub aresztu.

Żona Wojciecha Bożentki Józefa dowiedziała się, że mąż jej żyje i przebywa na terenie Niemiec. Początkowo przebywał w obozie Stallag Lager München-Bayern, stamtąd też przychodziły listy, które pod koniec 1941 roku przestały przychodzić. Dopiero w 1942 roku przyszedł list po-

Wojciech Bożentka

żegnalny z więzienia w Monachium. Pan Wojciech, cytując fragment za opisem żony Józefy: „....,Dziś koniec mojego życia. Nie żał mi życia, tylko żał mi was, bo zostacie z dzieckiem sierotami”.... O tym, że wyrok został wykonany i w jaki sposób żona Józefa dowiedziała się listownie od innego współwięźnia męża, Mariana Łunkiewskiego. Przekazał on informację, że Wojciech Bożentka razem z Józefem Łagodą zostali skierowani prawdopodobnie pod koniec 1941 roku do prac u niemieckiego rolnika, była zima i wtedy zajmowali się najczęściej odśnieżaniem placów i dróg dojazdowych. Kiedy rolnik znęcał się nad chorym Łagodą, Wojciech stanął w jego obronie. Rolnik powiadomił gestapo i obaj trafili do więzienia. Po przeprowadzonym śledztwie obaj stanęli przed sądem specjalnym w Norymberdze pod zarzutem stosowania przemocy wobec Niemca. Orzekając na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów Obrony Rzeszy z 4 grudnia 1941 roku w sprawie prawa karnego dla Polaków i Żydów Sąd Specjalny w Norymberdze 2 lipca 1942 roku skazał Wojciecha Bożentkę i Józefa Łagodę na kary śmierci. Sąd orzekał w składzie: przewodniczący sędzia dr Oswald Rothaug, członkowie składu: sędziowie dr Karl Ferber, dr Franc Gros, przy udziale prokuratora Ericha Mayera. Skazani zostali przewiezieni do więzienia w Monachium Stadelheim, gdzie 29 września 1942 roku wyrok wykonano. Wyrok był bezzasadny wydany z pogwałceniem art.43 Konwencji haskiej. Stawiane oskarżenia miały charakter bezzasadny, a oskarżeni zostali skazani na karę śmierci. Cdn.

Krystyna Boczar-Rózewicz
Fot. str. 23

► na Górze Cergowej-Zawadka Rymanowska spotkamy wielu turystów, o tyle na odcinku na Piotrusia zanurzymy się w tajemniczą leśno-kamienistą opowieść lasu, a na trasie możemy być samotnym wędrownikiem, odpoczywającym od szybkiego i stresującego dnia codziennego.

Zarówno Góra Cergowa jak i Piotruś skrywają wiele tajemnic, a ich leśne stoki obfitujące w osobliwości przyrodnicze i historyczne przyciągają wielu turystów w ten zakątek Beskidu Niskiego. Obie góry należą również do Korony Beskidu Niskiego.

Przygotowała: Anna Chłopecka

Nastroje rojowe, jak im zapobiegać

Początek maja dla pszczelarzy to rozpoczęcie hodowli matek. Jest to bardzo ważny czas. Opóźnienie w przełożeniu larw to opóźnienie w wygryzaniu się matek, a rójki czekać nie będą. Nowe matki potrzebne są do tworzonych odкладów. Pszczoły na dukielszczyźnie posiadają już od drugiej dekady czerw trytowy. Jest to niezbity dowód na to, że rodziny pszczele dochodzą do siebie i niebawem rozpoczną się roić. Czas spokojnego pszczelarstwa właśnie się kończy. Przeglądy powinny odbywać się w odstępach czasowych między siódmym, a czternastym dniem. Nie jest to podyktowane kaprysem, ale koniecznością wyłapania nastroju rojowego. Samo zrywanie mateczników jest mizernym zabiegiem przeciwrójkowym. Poszerzanie rodziny węzą w maju jest niezbędne. Dawniej zalecano by odnowić gniazdo minimum w 30%, a teraz zalecenia brzmią „ile się da”. Do 15 maja nigdy nie poszerzamy gniazda dzieląc czerw ramką z węzą. Chodzi o przymrozki by rodzina skupiając się na ogrzaniu czerwiu podczas przymrozku, nie opuściła jego części. Zazębiony czerw to poważny problem i należy unikać tej sytuacji. Pszczelarstwo zna kilka metod

rozładowywania nastroju rojowego. Jeden z nich polega na robieniu odкладów. Przy majowych odкладach należy pamiętać, żeby był w takiej sile by mógł zapewnić odpowiednie warunki dla czerwiu, nawet gdy w nocy spadnie temperatura poniżej zera. Jeżeli nie chcemy powiększać siły to odklady mogą nam posłużyć do unasieniania matek. Można sprzedawać go i uzyskać dodatkowy dochód dla pasieki. Odklady są też zapasem dla rodzin „awaryjnych” pod koniec sezonu. Starsi pszczelarze argumentują, że schwyty rój to eksplozja rozwoju, a na odkład trzeba „dmuchać i chuchać”. To prawda, ale jak rodzina się wyroi to i odkład i rodzina macierzysta wyłączają się z produkcji. Na koniec sezonu to i odkład majowy może już coś przynieść. Pszczelarze, którzy są nastawieni na późną spadź lub nawłóć powinni w maju zrobić tyle odкладów ile chcą mieć na wiosnę rodzin pszczelich. Po ostatnim miodobraniu leczą rodziny produkcyjne, likwidują stare matki i łączą z odkładem i dzięki temu mają silną i zdrową rodzinę do zimowli. Jeden z prelegentów opowiadał nam na szkoleniu, że w jednym kole pszczelarzy gdzie główny pożytek to późna

spadź, wszyscy pszczelarze narzekali, że ze względu na ich „specyficzny” klimat wiosennych pożytków nie mają. Rośliny nektarują tyle, żeby doprowadzić rodziny do siły. Jeden „miastowy” sprowadził się do nich ze swoimi pszczołami, a że nie był „swój” rodziny przywiózł dopiero po spadzi i to już dawno zakarmione. Nie wiedział przecież, że to zagłębie spadzi. Tam gdzie gospodarował wcześniej lipa była ostatnim pożytkiem. Na wiosnę tylko on miał miód, a reszta rodzin dochodziła do siły. Przyczyną niewykorzystywania wiosennych pożytków zatem nie była baza pożytkowa tylko stan rodzin pszczelich. Bardzo prosty sposób zwalczania nastroju rojowego przedstawia dr.hab. Krzysztof Olszewski www.youtube.com/watch?v=-9bYG1HANDE. Zachęcam do zapoznania się z filmikiem. Dla młodych pszczelarzy, którzy chcą hodować matki na własny użytek polecam książkę „Hodowla matek pszczelich” . Z prezentacją książki www.youtube.com/watch?v=-1Z-Q2G-SIU&t=2s.

Witold Puz
Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Prawo przy porannej kawie ...

Sprawowanie opieki nad osobą niepełnosprawną

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (dalej: u.ś.r) świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje osobom ustawowo wskazanym w celu sprawowania opieki nad osobą uprawnioną. Jak zaznacza najnowszy wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku sygn. akt II SA/Gd 737/22 z dnia 6 kwietnia 2023r. warunku „stałej” opieki, nie można rozumieć jako wykonywania opieki nieustannie i przez 24 godziny na dobę, lecz ma to być stała, w sensie trwałości, a ciągła w sensie rozciągłości w czasie, opieka nad niepełnosprawną osobą, której zakres wyznaczony jest niepełnosprawno-

ścią osoby wymagającej opieki. W zakresie opieki wchodzi zarówno czynności opiekuńcze związane z obsługą chorego, jak i prowadzenie gospodarstwa domowego, gdyż osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności, nie może - co do zasady - sama wykonywać tych czynności, a są one niezbędne do codziennego funkcjonowania. Pod pojęciem „sprawowania opieki”, użytym w art. 17 ust. 1 u.ś.r., nie sposób rozumieć wyłącznie czynności związanych bezpośrednio z troską o fizyczny dobrostan bliskiej osoby niepełnosprawnej. Opieka nad chorym bliskim musi spełniać przede wszystkim cechę stałości lub długotrwałości. Niniejsze wyklucza zatem sprawowanie czynności opiekuńczych sporadycz-

nie, nie oznacza to jednak stricte opieki całodobowej. Jak wynika z orzecznictwa zgodnie z art. 17 ust. 1 u.ś.r. rezygnacja z zatrudnienia musi pozostawać w bezpośrednim związku z koniecznością sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Zatem nie każda rezygnacja z zatrudnienia stanowi podstawę przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, a tylko taka, która jest podyktowana opieką. Należy przy tym podkreślić, że organ pomocowy jest zobowiązany do ustalenia, czy osoba taka jest zdolna do pracy i czy wyłączną przyczyną rezygnacji z zatrudnienia jest konieczność sprawowania opieki. Należy również pamiętać, że przepis art. 17 ust. 1 u.ś.r. na-

Ataki wilków

Temat wilków coraz częściej wywołuje skrajne emocje, zwłaszcza gdy dochodzi do zdarzeń, które mogą świadczyć o tym, że populacja tego gatunku w Polsce zwiększyła areal występowania i liczebność. Wiadomo, że na status prawny wilków w Polsce wpływa głównie brak woli politycznej, by kontrolować ten gatunek i nim zarządzać, a nie brak podstaw konserwatorskich. Co robią decydenci i czy będzie ich stać na podjęcie trudnej, ale oczekiwanej przez wiele środowisk decyzji o zarządzaniu wilkami w Polsce? Między innymi takie pytania zadają sobie wszyscy interesariusze, w tym hodowcy i rolnicy, a także przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, myśliwi oraz naukowcy. Niestety ich głos wciąż jest niesłyszalny. W 2021 r. prof. John Linnell, badacz interakcji między ludźmi a dziką przyrodą, opublikował opracowany wraz ze swoim zespołem raport dotyczący ataków wilków na ludzi w latach 2002 - 2020. Podano w nim, że w analizowanym okresie na całym świecie pogryzionych przez wilki zostało 489 osób, z których 26 zmarło. W Polsce w czerwcu 2018 r. wilk zaatakował trzy

leży stosować wyłącznie do takich stanów faktycznych, w których zakres opieki wyklucza możliwość podjęcia jakiegokolwiek pracy zarobkowej, chociażby w niepełnym wymiarze czasu pracy. Z żadnego przepisu u.ś.r. nie wynika, aby warunkiem przyznania świadczenia pielęgnacyjnego było wspólne zamieszkiwanie z osobą, nad którą sprawowana jest opieka. Okoliczność tego rodzaju podlega zatem ocenie w łączności z innymi dowodami, czy w świetle całości materiału dowodowego, w zgodzie z doświadczeniem życiowym i ogólną wiedzą, możliwe jest sprawowanie opieki w zakresie i wymiarze jaki determinuje niepełnosprawność osoby wymagającej opieki i jej możliwość samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym. Jak wskazuje także wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie sygn. akt II SA/Rz 159/23 z dnia 31 marca 2023r., opieka nad osobą starszą to często opieka porównywalna z opieką nad dzieckiem. Nie trzeba wykonywać za tą osobę wszystkich czynności by stwierdzić, że opieka jest wykonywana. Związek między rezygnacją z zatrudnienia (jego

osoby w Wetlinie w Bieszczadach. 12 czerwca została ugryziona osoba dorosła, a 26 czerwca drapieżnik pogryzł dwoje dzieci w wieku 8 i 10 lat. Po drugim ataku wilk, za zgodą GDOŚ, został zastrzelony przez myśliwego. Przeprowadzone badania genetyczne wykazały, że był to czysty wilk. Okazało się również, że nie chorował na wściekliznę. Wcześniej tego osobnika widywano w okolicach wsi, a zdjęcia z tych spotkań zostały opublikowane w mediach społecznościowych. Widać na nich drapieżnika, który nie bał się ludzi i przebywał w bliskiej odległości od nich. W sierpniu 2018 r. wilk pogryzł człowieka w Puszczy Noteckiej. Podobno już od marca był widywany w pobliżu wsi. Równolegle zgłaszano w okolicy przypadki ataków na psy. Po tym incydencie GDOŚ zezwolił na zabicie tego osobnika. Badania wykazały, że wilk był zdrowy i w dobrej kondycji. W marcu 2021 r. wilki zaatakowały pracujących pilarzy w okolicach Brzozowa. Również w tym przypadku GDOŚ wydał zezwolenie na ich zabicie. Badania wykazały, że były słabej kondycji zdrowotnej a jeden był chory na świerz. W czerwcu 2022 r. wilki zaatakowały mieszkańca gminy Wojsławice. W 2023 r. znaleziono ludzkie szczątki prawdopodobnie zjedzone przez wilki w okolicach Birczy oraz w okolicach Żywca.

Dr Valerius Geist na podstawie obserwacji watah wilczych sięgających spustoszenie w gospodarstwach lokalnych farmerów na wyspie Vancouver, zbadał i opisał siedem etapów zmian zachowania wilków, które prowadzą do ataku na ludzi. 1. Na terytorium watahy zaczyna brakować zwierzę. Wilki mogą w tym czasie żerować na wysypiskach śmieci, a zwierzęta płowa pojawiają się bliżej osad ludzkich. 2. Wilki coraz częściej podchodzą w nocy pod gospodarstwa, co objawia się częstym szczekaniem psów. 3. Wilki zaczynają się pojawiać w pobliżu domostw za dnia i z oddali obserwują ludzi. 4. Ofiary wilków padają drobne zwierzęta gospodarskie i psy. Ataki zdarzają się również w dzień. Wilki stają się coraz odważniejsze i potrafią atakować psy na podwórku, a nawet w pobliżu ludzi. Na tym etapie nie dochodzi jeszcze do bezpośredniej konfrontacji z człowiekiem i dzięki odważnemu zachowaniu często udaje się ocalić psy. Wilki nie są zainteresowane atakowaniem ludzi, ale podczas obrony psów albo gdy człowiek

znajdzie się zbyt blisko ofiary, mogą szczerzyć kły i warczeć. 5. Wilki zaczynają atakować duże zwierzęta gospodarskie znajdujące się w obejściu lub jego najbliższej okolicy. Może nawet dochodzić do zagryzania bydła w pobliżu obór i stodoł. Wilki mogą podążać za jeźdźcami konnymi i próbować otoczyć konie, a także wchodzić na ganki domostw i zaglądać przez okna. 6. Wilki zaczynają się interesować ludźmi. Na początku obserwują ich zachowanie przez kilka minut bez przerwy. To sygnalizuje przechodzenie od zaznaczania terytorium do traktowania ludzi jako potencjalnych ofiar. Zaczynają się nieudolne zaczepki, polegające na porwaniu odzieży, skubaniu czy kąsaniu. Wilki odchodzą przy próbie konfrontacji. Bronią zdobyczy, zmierzając w kierunku ludzi, warcząc i szczekając z odległości 10 – 20 kroków. 7. Wilki zaczynają napadać na ludzi. Z początku ataki są nieudolne, gdyż drapieżniki nie nauczyły się jeszcze, jak skutecznie atakować dwunożną zdobycz. Dzięki temu niedoszłe ofiary często uchodzą z życiem. Duży, zdrowy mężczyzna może się obronić przed atakiem pojedynczego wilka, lecz w przypadku watahy nie ma szans.

Według dr Geista stopniowa zmiana zachowania wilków wobec ludzi wynika przede wszystkim z braku presji łowieckiej, a co za tym idzie, z braku strachu przed człowiekiem. Wilki unikają ludzi, gdy mają obfitość dzikiej zdobyczy i są poddane presji łowieckiej. W takich warunkach przejawiają bojaźliwość, niełatwo je zaobserwować i trudno skutecznie na nie polować.

Na pytanie który etap zmian zachowania wilków obserwować można u nas, w Beskidzie Niskim oraz do czego zmierza ochrona ścisła wilka, proszę odpowiedzieć sobie samemu.

Bartosz Szczepanik

Prawo przy porannej kawie

dokończenie ze str. 21

niepodejmowaniem) a sprawowaną opieką musi być bezpośredni i ścisły, gdyż nie każda osoba niepełnosprawna w stopniu znacznym wymaga opieki w rozmiarze wykluczającym podjęcie przez opiekuna zatrudnienia. Wyklucza to automatyzm w przyjęciu, że każdy zajmujący się osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności sprawuje opiekę uniemożliwiającą zatrudnienie lub wymuszającą rezygnację z niego, a także że samo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności jest wystarczające do uznania istnienia takiego związku i przyznania świadczenia pielęgnacyjnego (ustalenie tego związku nie może jednakże również prowadzić do podważania stanu zdrowia i treści orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności osoby wymagającej opieki, skoro na konieczność jej sprawowania wskazał uprawniony do wydania takiego orzeczenia organ).

Należy dodatkowo wskazać, w nawiązaniu do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie sygn. akt III SA/Kr 1409/22 z dnia 28 marca 2023 r., iż artykuł 17 ust. 1 u.s.r. nie zakreśla żadnych ram czasowych, co do wykazania rezygnacji z zatrudnienia, czy też jego niepodejmowania, z powodu konieczności sprawowania opieki. Jest to świadczenie przyznawane na wniosek i to od wnioskodawcy zależy, czy i w jakim czasie - po wystąpieniu przesłanek do przyznania świadczenia - wystąpi on o to świadczenie.

Natalia Belcik
Radca prawny

W krainie rondla i patelni

W tym numerze podaję przepis kucharza Tomasza Królikowskiego na:

Kotlety z kaszy gryczanej i twarogu,

który podczas audycji Poznaj Podkarpackie w gminie Dukla przygotowywał je na polu namiotowym na Stasianie. Do kotletów przygotował sos z kwaśnej śmietany lub jogurtu.

Składniki na kotlety:

- 200 g twarogu bio,
- 150 g kaszy gryczanej,
- 1 cebula,
- 2 jajka,
- łyżka tartej bułki,
- sól, pieprz do smaku,
- 100 g świeżego koperku

lub szczypiorku,

- olej, masło do smażenia

Wykonanie:

Kaszę gotujemy, koperek lub szczypiorek drobno kroimy. Wszystko mieszamy razem, aby uzyskać konsystencję dobrą do formowania kotletów.

Składniki na sos:

- 200 ml kwaśnej śmietany lub jogurtu naturalnego,
- 3 ząbki czosnku,
- 150 g świeżych ziół: koperek, natka pietruszki,
- 1 zielony ogórek,
- olej lniany lub inny regionalny,
- sól, pieprz,, sok z cytryny lub ocet do smaku.

Wykonanie:

Zioła drobno kroimy, czosnek przepuszczamy przez praskę, ogórek kroimy w drobną kostkę. Wszystkie składniki mieszamy.

Smacznego!

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl ☺

„Nienawidzę prac domowych! Ścielisz łóżko, zmywasz naczynia – a sześć miesięcy później musisz zaczynać wszystko od nowa.”

XXXIII 20-21.05.2023
Лемківський
Кермеш
в Вільхівці

XXXIII
Łemkowski
Kermesz
w Olchowcu

Sobota 20.05.2023 - I godz. 17.30
Niedziela 21.05.2023 - II godz. 11.00

W programie Kermeszu:
koncerty, wystawy, warsztaty
program dostępny: www.lemkounion.pl

ORGANIZATOR: Gmina Dukla
Wspieranie: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Urząd Miasta Dukla, Fundacja Lemkowskiej Kultury, Fundacja Kultury i Dziedzictwa, Fundacja Kultury i Dziedzictwa, Fundacja Kultury i Dziedzictwa

MARSZOBIEG
Z FLAGAMI
POLSKI
NA GÓRĘ
CERGOWĄ
Z OKAZJI DNIA
FLAGI

Pierwszych 130 osób otrzyma
flagę Polski

2 MAJA 2023 R.
GODZ. 11.00

SPOTKANIE: PARKING
CERGOWA-ZAKLUCZYNA

Marszobieg organizuje Izabela Zatorska - Pleska
Mistrzyni Świata w Biegach Górskich

GMINA DUKLA
TVP 3
RZESZÓW

Wojciech Bożentka

POLEN
Sterbeurkunde
Nr. 2636/1942
Der Landarbeiter Wojciech Bożentka
wohnhaft in Seubersdorf, Landkreis Neustadt
an der Aisch
ist am 29. September 1942 um 18 Uhr 13 Minuten
in München, Stadelheimer Straße 12 verstorben.
Der Verstorbene war geboren am 16. April 1909
in Lisa-Gora, Bezirk Jasło
Der Verstorbene war nicht verheiratet mit
Josephine, geborenen Tortisch, wohnhaft in
Seubersdorf, Landkreis Neustadt an der
Aisch
München, den 16. März 1946
Der Standesbeamte
In Vertretung
Biele, Rathauptung
Kor. 12-15-49 AS

Tłumacz Przysięgły
Języka niemieckiego
mgr Erwin Makowski
Bytom, ul. Piekarska nr 18
Przekład z języka niemieckiego

Akt zgonu
/Urząd Stanu Cywilnego München II /Monschheim/
Nr 2636/1942
Robotnik rolny:
Wojciech Bożentka
zamieszkały w Seubersdorf, powiat wiejski Neustadt
an der Aisch, zmarł dnia 29 września 1942 o godz. 18 minut 13
w München, Stadelheimer Straße 12
Z arcy urodził się dnia 16 kwietnia 1909 w Łysej Górze
powiat Jasło
Zmarły był żonaty z Józefą z domu Tortisch, zamieszkałą
w Seubersdorf, powiat wiejski Neustadt an der Aisch.
München, dnia 16 marca 1946r
Urządnik Stanu Cywilnego
w zastępstwie
/-/Dietz /Dietz/
Określa pieczęć:
/II Urząd Stanu Cywilnego
Stolicy Karłowej München/
Poz.rep 474/80
Poświadczam niniejszym zgodność powyższego tłumaczenia z przed-
łożonym mi oryginałem w języku niemieckim.
Pobrano należność wg taryfy tłum.=
Bytom, dnia 12 marca 1980
Tłumacz przysięgły
języka niemieckiego
mgr E. Makowski
określa pieczęć
Za zgodność odpisu z tłumaczenia

Akt zgonu Wojciecha Bożentki w języku niemieckim i przetłumaczony na język polski

Dukielski

Festiwal Tańca 2023

Dukla 27 maja

Hala Sportowa MOSiR Ul. Armii Krajowej 1A

9:00 Przegląd Dziecięcych Zespołów Tanecznych

15:30 Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego
„O PUCHAR BURMISTRZA DUKLI”

19:00 GALA WIECZORNA

Wstępy:

Przegląd Dziecięcych zespołów tanecznych - bezpłatny

Ogólnopolski Turniej Tańca oraz Gala Wieczorna - 30 zł. (dzieci do lat 10 wstęp bezpłatny)

Organizatorzy:

Sponsorzy:

